

תת"ע (ירושלים) 2956-07-17 - מדינת ישראל נ' עמיאל דודסון

תת"ע (ירושלים) 2956-07-17 - מדינת ישראל נ' עמיאל דודסון/שלום ירושלים

תת"ע (ירושלים) 2956-07-17

מדינת ישראל

נגד

עמיאל דודסון

בית משפט השלום בשבתו כבית משפט לתעבורה בירושלים

[24.11.2017]

כבוד השופט ארנון איתן

הכרעת דין

1. על פי כתב האישום ביום 15.9.16 בשעה 20:40 נהג הנאשם בכביש 465 כ-2 ק"מ לפני נווה צוף ממערב למזרח ברכב מספר ***** (להלן: "הרכב"), ועבר משמאל לקו הפרדה רצוף המסומן על פני הכביש, כאשר בצדו הימני לא נמצא קו קטעים, זאת בניגוד לתקנה 36 (ג) לתקנות התעבורה.
2. ביום 27.7.17 השיב הנאשם לאישום וציין, כי הוא זוכר שהשוטר עצר אותו וציין בפניו, כי חצה שלוש פעמים את קו הפרדה. הנאשם הוסיף כי פנה לחברת "נתיבי ישראל" בעניין ואף הגיש בקשה לביטול הדוח. על פיו אף אם יצא לקטע עקיפה שלא בהתאם לסימון, הרי שבהתאם למסמך שקיבל מחברת נתיבי ישראל, התמרור בציר אינו מסומן כדין ועל כן יש לזכותו.
3. ביום 10.8.17 נשמעו הראיות התיק. מטעם התביעה העיד השוטר פרץ חנן (להלן: "השוטר") שמסר, בהתאם לדו"ח שכתב ביום האירוע (ת/1) והוקרא על ידו ובו נרשם כדלקמן: "במהלך סיור בניידת שיטור משולב בציר 465 נסעתי ברכב משטרתי עירוני אחרי הרכב הנ"ל במרחק 30 מטר ראיתי את הרכב הנ"ל עוקף רכב אחר כאשר התחיל את העקיפה בקו מקווקו וסיים את העקיפה תוך שהוא משמאל לקו הפרדה הרצוף. לאחר כ-100 מטר לערך עד שחזר חזרה בנתיב הימני נעצר תוך קשר עין רצוף".
- תגובת הנאשם כפי שמופיעה בדו"ח מציינת: "התחלתי את העקיפה בקו מקווקו" (עמ' 2 לפרוטוקול ש' 14-23). הנאשם ויתר על עריכת חקירה נגדית לשוטר. יוסף, כי מעיון בדברי הנאשם בת/1 עולה כי במעמד כתיבת הדו"ח לא העלה הנאשם כל טענה בדבר אי חוקיות התמרורים והסימון על הכביש.
4. במסגרת פרשת הגנה מסר הנאשם, כי יצא לעקיפה בקו מקווקו אולם לא התייחס לאופן סיום העקיפה, כך גם בתשובתו לאישום. הנאשם הוסיף, כי הוא אינו מתווכח עם השוטר שכן קו ההגנה שלו מתייחס לתוקפו של התימרור בכביש זה. הנאשם הוסיף, כי פנה לחברת נתיבי ישראל בעניין כביש 465 ומתשובתם עולה שהתמרור סומן שלא כדין. בנסיבות אלו, כך לדבריו, קמה לו הגנה בהתאם לסעיף 22 לתקנות התעבורה.

- במסגרת חקירתו הנגדית ציין הנאשם, כי הוא מקבל את דברי השוטר לכך שהתחיל את העקיפה בקו מקווקו וסיימה בקו רצוף, אולם שב והדגיש כי המסמך שצירף מספק לו את ההגנה הנדרשת ביחס לעבירה אותה ביצע. אוסיף, כי הנאשם במהלך עדותו לא היה עקבי ביחס להודאתו בביצוע העבירה, ואף שטען כאמור בתחילה כי אינו מתווכח עם דברי השוטר ואף בחר שלא לחקור אותו על הדו"ח שכתב, בהמשך שב ושינה את גרסתו וטען כי השלים את העקיפה בקו מקווקו, זאת בניגוד לדבריו ובניגוד לעדות השוטר.
- במענה לשאלות בית המשפט אישר הנאשם, כי לא פנה לחברת נתיבי ישראל בבקשה לקבלת התייחסות ביחס לקטע הרלבנטי לאירוע אלא הפנייה נעשתה באופן כללי ביחס לציר.
5. במסגרת סיכומיה ציינה המאשימה, כי הוכח שהנאשם עבר את העבירה עת ביצע עקיפה אסורה כשהתחיל את העקיפה בקו מסומן מקווקו, וחזר לאחר העקיפה לנתיב הימני כאשר הקו כבר היה רצוף, כל זאת לנגד עיני השוטר שרשם את הדו"ח ושנסע כאמור במרחק 30 מטר אחריו. השוטר כך לדברי המאשימה, זיהה את ביצוע העבירה, ורכבו של הנאשם נעצר בסמוך לאחר ביצוע העבירה תוך שנשמר עמו קשר עין רציף.
- המאשימה הדגישה, כי הנאשם בחר שלא לחקור את השוטר והסכים לתוכנו של הדו"ח כשטענתו מתמקדת אך בכך שהצבת התמרור במקום אינה חוקית. עוד הוסיפה, כי מהמסמך אותו צירף הנאשם מחטיבת תפעול ואחזקה של "נתיבי ישראל" מיום 31/07/17 לא עולה המסקנה כי אכן קיימת אי חוקיות בסימון הכביש, שכן הגוף המוסמך הינה חברת נתיבי ישראל, אולם גם בתשובתם זו אין כדי לשלול את חוקיות הסימון בכביש. בנסיבות אלו ביקשה המאשימה להרשיע את הנאשם בביצוע העבירה.
6. הנאשם במסגרת סיכומיו הגיש מסמך מטעם חטיבת התפעול ואחזקה של חברת נתיבי ישראל מיום 31.7.17 שכותרתו "בקשה לקבלת תוכנית תמרור לכביש 465" (המסמך הוגש וסומן נ' 1) ומציין בזו הלשון:
"מבדיקה שבוצעה מול גורמי המקצוע בחברה נמסר שאין ברשות חברת נתיבי ישראל תוכנית הסדרי תנועה מאושרות לאורך כל כביש מספר 465.
המידע הקיים בחברה הוא תוכנית הסדרי תנועה לשלושת היכרות שהוקמו בזמן האחרון כיכר חלמיש כיכר רבאבי, כיכר שכונת מהנדסים...."
- לאור תוכנו של המסמך ביקש הנאשם לזכותו מהעבירה המיוחסת לו.
7. ביום 24.9.17 ולבקשתי לקבלת התייחסות מקצועית אודות המסמך שהוגש מטעם חברת "נתיבי ישראל", הגישה המאשימה מסמך מטעמו של מר רום בן ציון, מהנדס תנועה במחוז ש"י שציין, כי אין בתוכנו של נ' 1 טענה לפיה הסדרי התנועה בציר 465 לא סומנו כדיון, אלא שעקב נסיבות שעניינן אובדן רישום, שכן אלו סומנו בעבר על ידי מע"צ שהייתה יחידת סמך של משרד התחבורה עד לשנת 2005, לא קיים החומר. עוד הוא מוסיף, כי אף בהתאם לחזקת התקינות הסדרי התנועה במקום בוצעו על פי תוכניות הסדרי תנועה מאושרות כדת וכדין. במסמך התייחסות נוספת (סעיף 5) שאינה נוגעת לשאלה שבמחלוקת.
8. ביום 28.9.17 הוריתי על העברת המסמך לעיון הנאשם ותגובתו בתוך 10 ימים.
9. בהעדר תגובה נקבע מועד לשימוע הכרעת הדין.

דיון והכרעה:

10. לאחר ששמעתי הראיות בתיק זה, השתכנעתי במידה הנדרשת במשפט פלילי כי הנאשם עבר את העבירה המיוחסת לו בכתב האישום.

עדות השוטר, עורך הדו"ח לא נסתרה עובדתית על ידי הנאשם, ואף בדברי הנאשם יש כדי לתמוך בה ולחזק אותה. השוטר תיאר באופן מפורט את נסיבות האירוע, לדבריו הנאשם ביצע עקיפה בתחילה כשהקו מקווקו אולם סיים את העקיפה בקו לבן רצוף. עדות השוטר הייתה עקבית ואמינה ולא נמצאו בה סתירות ואילו בעדות הנאשם כפי שיפורט להלן נתגלו סתירות כאשר במהלך עדותו שינה לא אחת את גרסתו.

הנאשם בפתח דיון ההקראה לא כפר בעובדות כתב האישום ומלכתחילה טען כי הצבת התמרור והסימון במקום נעשתה שלא כדין. כאמור על גרסה זו שב וחזר גם במסגרת פרשת הגנה ואף בחר שלא לחקור את השוטר במסגרת חקירה נגדית. במסגרת חקירתו הנגדית ציין: שאלה: "אדוני מודה שהחל בקו מקווקו וסיים בקו רצוף? תשובה: אני מקבל את מה שהשוטר אמר מכיר את המקום נוסע בו" (עמוד 3 שורות 22-23).

כאמור בהמשך חזר בו הנאשם מהודאתו ומסר כי לא עשה זאת, אך תכף לאחר מכן שב וציין כי "לצורך הדיון אומר שעשיתי את זה" (עמוד 4 שורות 1-2). ברי, כי יש בסתירות אלו כדי להעמיד בספק רב את מהימנות גרסתו כולה, ולהביא למסקנה כי לנאשם אין הגנת אמת בנסיבות המקרה, וניתן לקבוע ברמה הנדרשת להרשעה במשפט פלילי כי הוא ביצע עקיפה אסורה תוך חצייה של קו הפרדה רצוף עת השלים את העקיפה.

11. השאלה הנוספת היא, האם בנסיבותיו של מקרה זה קמה לנאשם הגנה מכוח 22(א) לתקנות התעבורה. תשובתי לכך שלילית. כפי שיפורט להלן, הנאשם לא הצליח להוכיח ברמה הנדרשת בנסיבותיו של תיק זה כי התמרור בכביש סומן שלא כדין.

12. סעיף 22(א) לתקנות התעבורה, קובע כי: "עובר דרך חייב לקיים את ההוראות הניתנות בתמרור, אולם תהיה הגנה טובה לנאשם אם יוכיח שהתמרור הוצב, סומן או נקבע שלא כדין".

במקרה בפנינו המדובר בעבירה מסוג "ברירת משפט", אשר הינה בבחינת "אחריות קפידה", ולפיה די למאשימה בהוכחת היסודות העובדתיים של העבירה ואין צורך בהוכחת מחשבה פלילית או רשלנות. סעיף 22 (א) לתקנות התעבורה קובע כאמור, כי תהא לנאשם הגנה טובה אם יוכיח כי התמרור הוצב, סומן, או נקבע שלא כדין.

13. על יסוד הראיות שהובאו בפניי, ניתן לקבוע כי הנאשם לא עמד בנטל הראיה הנדרש כדי לסתור את החזקה בדבר חוקיות התימרור, אף לא באמצעות המסמך אותו צירף (נ'1). ביחס למסמך ניתן לקבוע, כי תוכנו כללי למדי ואין בו כל התייחסות ספציפית למקום ביצוע העבירה.

שנית, מתוכנו לא עולה המסקנה שהסדרי התנועה במקום סומנו שלא כדין, אלא שאין בידי חברת נתיבי ישראל תוכניות הסדרי תנועה מאושרות לאורך כל כביש 465, ומהמידע הקיים אצלה קיימות תוכניות הסדרי תנועה רק ביחס לשלושת הכיכרות שהוקמו בעת האחרונה כפי שמפרט המסמך. עמדתי שדי בכך כדי לדחות את טענתו של הנאשם בדבר העדר חוקיות התמרור במקום, ולקבוע כי לא הרים את הנטל הנדרש להוכחות אי החוקיות.

14. אך גם ממכתבו של מר ציון רום מהנדס תנועה במחוז ש"י, ניתן לבסס מסקנה כי אין כל קושי שקיים ביחס לסימון המופיע על ציר 465. על פיו הסדרי התנועה סומנו בעבר ע"י מע"צ שהייתה יחידת סמך של משרד התחבורה וזאת ככל הנראה עד שנת 2005, כך שאין המדובר בסימון חדש, אלא בתמרוך שהוצב וסומן במקום ככל הנראה לפני למעלה מ-20 שנה. כפי שמציין גם נ'1 הרישום על ידם נעשה לאחרונה ביחס לכיכרות כפי שמפורט במסמך. בנסיבות מקרה זה יש להחיל את הכלל, ולפיו ככל שהחזקה קיימת זמן רב יותר למקרה הספציפי כך גוברת עוצמת הראיה שיש להביא כדי לסתור אותה. במצב דברים זה הנחת המוצא תהא, כי תמרוך שמוצב עשרות בשנים בצירוף "חזקת התקינות המנהלית" החלה על התמרוך נשוא העבירה כי חוקיותו של התמרוך ברורה ומוחלטת. לעניין זה ראו ספרו של כבוד השופט קדמי בספרו על הראיות חלק רביעי בעמ' 1695. משמעוה של חזקה זו היא: "שחזקה על הרשות, שמה שעשתה כדין עשתה וכל תנאי מוקדם לשימוש בסמכות נעשה על ידה".
- בעניין זה ראו גם פסק דינה של כב' השופטת דפנה ארז ברק בעניין עע"מ 11/4072 עירית בת ים נ' ירדנה. שם נקבע: "במהלך השנים גובשו אמות מידה הנובעות הן מניסיון החיים, באשר לאופן הפעלתה של החזקה והדרכים לסתירתה. אחת מאמות מידה אלה, שיש לה רלבנטיות למקרה שבפנינו נסבה על התחזקותה היחסית של החזקה, ובהתאמה על העוצמה הנדרשת של הראיות המשמשות לסתירתה, עם חלוף הזמן" עוד הוסף: "... "ראשית הראיה" שעל האזרח להביא כדי לסתור את חזקת התקינות צריכה להיות בהלימה לעניין העומד על הפרק". כפי שנקבע לעיל במקרה זה הנאשם לא הביא ראיה התומכת בכך כי התמרוך הוצב או סומן בניגוד לדין כלשהו. כפי שצוין, המדובר בתמרוך הקיים תקופה ארוכה על הציר ומדובר בסימון מוכר הקיים כמעט בכל קטע כביש.
15. לאור כל אלו, ולאחר ששמעתי את הצדדים והתרשמתי מעדותם בפניי ולאחר שהזהרתי את עצמי כי מדובר בעדות יחידה לצורך הרשעה במשפט פלילי, אני קובע כי הוכחו בפניי כל עובדות כתב האישום, וכי הנאשם עבר את העבירה המיוחסת לו בכתב האישום.
16. לפיכך, אני מרשיע את הנאשם בעבירה המיוחסת לו בכתב האישום.
- ניתנה היום ו' כסלו תשע"ח, 24 נובמבר 2017, במעמד הצדדים.